

คุยกับผู้อ่าน

นพ.ประเวศ วะสี

การเรียนรู้ที่ดีเป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุดของมนุษย์

มนุษย์ต่างจากสัตว์ที่มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงมาก อาจจะทำสูงที่สุดก็ได้

อาจเรียนรู้ให้บรรลุอะไรๆ ก็ได้ เช่น บรรลุความจริง ความดี ความงาม ความสุข

ทุกวันนี้มนุษย์มีปัญหามาก ถ้ามองว่าปัญหาอะไร ปัญหาคือคุณภาพชีวิต มนุษย์ควรจะ
มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางปัญญา แสดงว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ยังไม่
ถูกต้อง ที่ทำให้ไม่สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

ระบบการศึกษาปัจจุบันไม่ใช่ระบบการเรียนรู้ที่ดี

ระบบการศึกษาเอา “วิชา” เป็นตัวตั้ง ไม่ได้เอา “ชีวิต” เป็นตัวตั้ง

การเรียนรู้ที่เอาชีวิตเป็นตัวตั้งนั้น ต้องเรียนรู้จากชีวิตและสิ่งที่ชีวิตเกี่ยวข้อง ไม่ใช่
เรียนเฉพาะใน “ห้องเรียน” และเฉพาะจาก “หนังสือ” ซึ่งคับแคบและแยกส่วนลดทอน และจำกัด
เป็นอย่างยิ่ง ในขณะที่ชีวิตมีทั้งกาย จิต และความสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งแวดล้อม มีการกิน การ
อยู่ การทำงาน สุนทรียกรรม การออกกำลังกาย การดูแลรักษาสุขภาพ เรื่องของชุมชน ท้องถิ่น สังคม
ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการทำงานร่วมกัน การพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น

เราต้องปรับปรุงระบบการศึกษาจากระบบสอนอันคับแคบ ไปสู่ระบบเรียนรู้อัน
กว้างขวาง โดยตั้งคำถามว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ดีคืออะไร ที่จะพัฒนาคนให้เต็มตามศักยภาพ
ของความเป็นมนุษย์

ถ้าทุกคนทุกองค์กรพยายามตอบคำถามว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ดีของมนุษย์คืออะไร
ภายใน ๑-๒ ปี ประเทศไทยจะมีสมรรถนะในการเรียนรู้สูงขึ้น อันเป็นกุญแจไปสู่การพัฒนา
โดยรอบด้าน